

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 22.08.2025

Vår ref.: 202305727-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Hóldøl kraftverk er konsesjonspliktig – Vinje kommune i Telemark

Vi viser til melding av 22.03.2023 om Hóldøl kraftverk og vår befaringsrapport, 19.09.2024. NVE har gjort en konsesjonspliktavurdering av tiltaket. Først i brevet finner du vårt vedtak og informasjon om hva du må gjøre videre. Deretter kan du lese om tiltaket og vår vurdering av dette.

NVEs vedtak

**NVE vedtar at Hóldøl kraftverk trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.
Vedtaket har hjemmel i vannressursloven § 18.**

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Hva må dere gjøre videre?

- Dere må sende en konsesjonssøknad for det planlagte tiltaket til NVE.
- Når det gjelder krav til innhold og forklaring av saksgangen i en konsesjonssøknad, se NVE sine hjemmesider på <https://www.nve.no/vann-og-vassdrag/vassdrag-og-grunnvannstiltak/>

Kommunen er vanligvis konsesjonsmyndighet for kraftverk med installert effekt mindre enn 1 MW, jf. vannressursloven § 64. Alle konsesjonssøknader skal sendes inn til NVE, som videregiver søknaden til kommunen dersom den ikke er omfattet av noen av unntaksbestemmelsene i «Forskrift om kommunens myndighet i mindre vannkraftsaker».

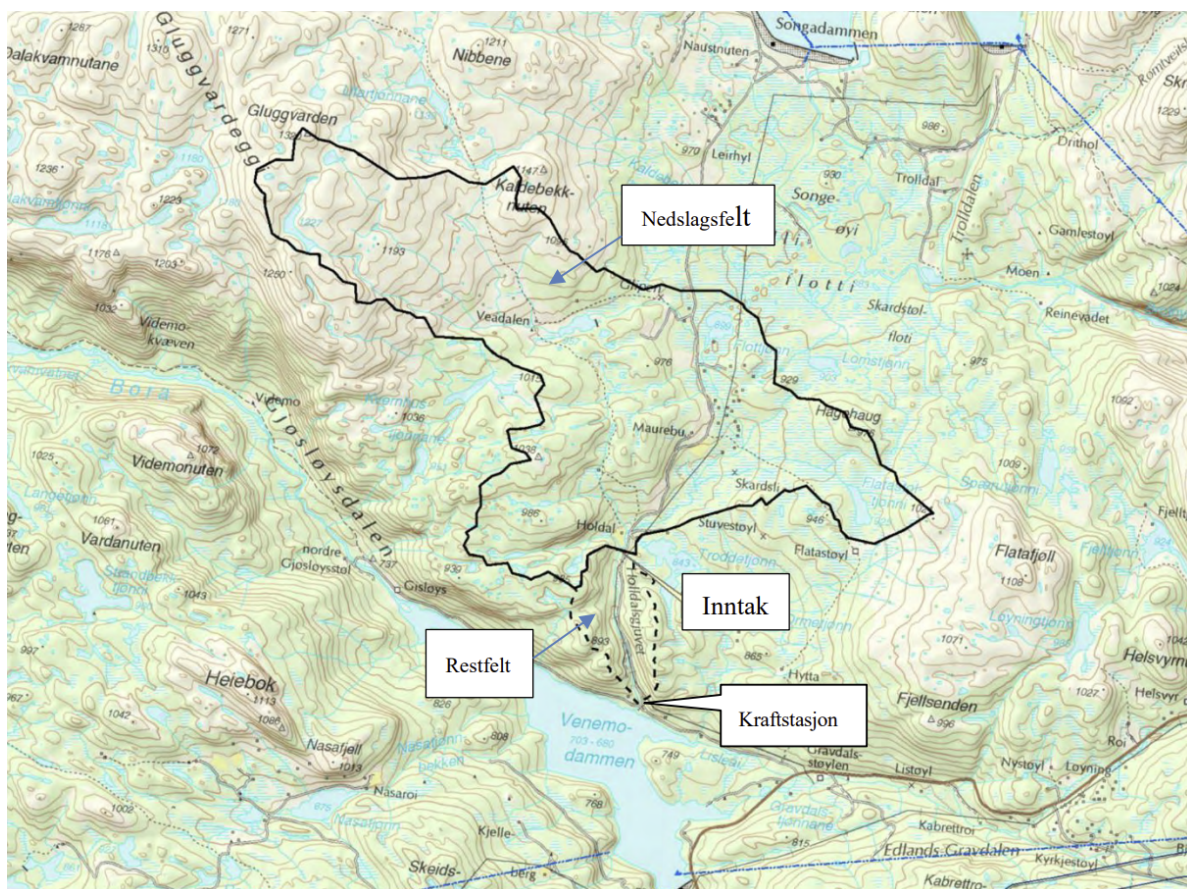
Orientering om tiltaket

Grunn- og falleiere Knut Olav Edland og Lars Erik Christenson planlegger å bygge minikraftverk og nytte vannressursene i fallet i Hóldøl på Edland i Vinje. Bekken ligger i Bora/Vinjeåi/Vestvassdraget/Skienvassdraget, og har utløp i Venemodammen. Se tabell og kart under for detaljer.

Hoveddata		
TILSIG		Ev. alternativ
Nedbørfelt	km ²	8,05
Feltets middelavrenning	l/s/km ²	36
Middelvannføring	l/s	289,8
Alminnelig lavvannføring	l/s	10
Planlagt minstevannføring	l/s	10
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	830
Avløp	moh.	705
Volum på inntaksmagasin	m ³	100 - 150
Lengde på berørt elvestrekning	m	1370
Høyde på inntaksdam	m	3
Diameter på rør	mm	500
Antall rørgater	stk.	1
Største slukeevne	l/s	580
Installert effekt	kW	555
Forventa årlig produksjon	GWh	2,06

Figur 1 Hoveddata. Tabellen er hentet fra melding.

Figur 2 Områdekart viser nedbørfelt, inntak, restfelt og plassering av kraftstasjon.

Hva har høringspartene uttalt?

Meldingen er sendt **Vinje kommune, Telemark fylkeskommune** og **Statsforvalteren i Vestfold og Telemark** på høring. Dette anses tilstrekkelig for meldinger. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Vinje kommune opplyser i brev av **31.05.2024** at området er regulert til LNFR, og at oppføring av minikraftverk vil kreve søknad til kommunen om dispensasjon fra reguleringsplanen. Kommunen har rådført seg med Tokke-Vinje vassområde, som nevner en rekke forhold som kan være negativt. Elven kan blant annet ikke utelukkes som gyte- og oppvekstområde for ørret, oppføring av inntaksdam vil bli et mulig fiskevandringshinder og kraftstasjonsutløpet ved Venemodammen kan gi økt erosjon ved munningen, samt øke sedimenttilførselen ut i innsjøen.

Videre tar de opp at det ikke er gjennomført biologiske eller kjemiske undersøkelser i elven, og at det derfor ikke er grunnlag for å si hvilke konsekvenser inngrepet kan ha for biologi og økologisk tilstand i og langs elven. De er også bekymret for at anleggsveien ved nedgraving av rørgate vil komme for nær kantsonen og elveløpet. Siden de negative konsekvensene er uklare, mener de at tiltaket bør konsesjonbehandles. Kommunen ber også vassdragsmyndigheten om å se inngrepet i sammenheng med andre kraftverk og reguleringer i området.

Telemark fylkeskommune kommenterer i brev av **03.06.2024** at det ikke er klart hvor anleggsveien skal gå, og de ber NVE som vassdragsmyndighet påse at vei og rørgate plasseres og utformes slik at inngrep i elv og kantsone minimeres. De tar opp at elven er registrert i Vann-Nett med svært god økologisk tilstand, men at denne vurderingen baserer seg på målt syrenøytraliserende kapasitet generelt i vannområdet. Fylkeskommunen mener at konsesjonsbehandling vil begrense negativ utvikling av vannforekomstens tilstand.

I etterkant av befarings, sendte Telemark fylkeskommune inn en supplerende uttalelse. Her poengterer de at det ikke er vurdert om tiltaket oppfylder vilkår i vannforskriftens § 12, og mener at konsesjonsbehandling er nødvendig for å oppfylle vilkårene i § 12 a, som omhandler ny aktivitet. De presiserer at minstevannføringen er for lav og konsekvensene uklare, og anbefaler konsesjonsbehandling slik at det er mulig å øke minstevannføringen.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark uttaler i brev av **19.06.2024** at elvestrekningen blir fraført store mengder vann over en svært lang strekning. Flere myrområder blir berørt, og disse er viktige leveområder for flere arter. Statsforvalteren opplyser om at naturmangfoldet ikke er kartlagt, og at det ikke kan utelukkes at det er naturverdier i tiltaksområdet. Statsforvalteren konkluderer med:

«Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget bør styrkes. For å kunne vurdere og minimere skadepotensialet i henhold til vannforskriften og naturmangfoldloven, bør det gjennomføres en kartlegging av naturverdiene i tiltaksområdet, inkludert fiskebiologiske undersøkelser. På bakgrunn av tiltakets omfang og manglende detaljer for inngrep, samt et noe mangelfullt kunnskapsgrunnlag, mener vi at det vil være en fordel om saken videre konsesjonbehandles.»

Dette er NVEs vurdering av tiltaket

En konsesjonspliktavurdering er en enkel forhåndsvurdering av om tiltaket kan være til ulempe for noen allmenne interesser knyttet til vassdraget. Fordeler med tiltaket er ikke en del av vurderingen.

Hydrologi

Bekken i Hóldølsjuvet har et nedbørfelt på 8,05 km² og en middelvannføring på 289,8 l/s ved det planlagte inntaket. Alminnelig lavvannføring er av søker estimert til 10 l/s. Dette er noe lavere enn data hentet fra NEVINA (11,34 l/s). Planlagt minstevannføring er 10 l/s. Vannressursloven § 10 setter krav om at minst alminnelig lavvannføring skal være tilbake i vassdraget, med mindre det er gitt tillatelse til noe annet gjennom konsesjon.

Oppgitt minstevannføring tilsvarer 3,5 % av middelvannføringen, og NVE er enig med fylkeskommunen og Statsforvalteren i at denne er lav. Bekken blir fraført vann over en strekning på 1370 m, og det planlagte kraftverket vil etter NVEs vurdering frata bekken det meste av naturlig vannføringsdynamikk.

Biologisk mangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer konsesjonsplikt. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5 er man avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8. Hvis kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, skal man bruke føre-var-prinsippet jf. naturmangfoldloven § 9.

Det er ikke utarbeidet rapport om biologisk mangfold i forbindelse med planene om Hóldøl kraftverk, og det er ikke utført biologisk kartlegging i nærområdet. Søk i Artskart og Naturbase den 03.06.2025 viser derfor lite. Naturbase viser én registrering av fuglen dvergspett (LC), og Artskart viser fiskemåke (VU), islandslav (brødlav) (LC) og hoggorm (LC).

Vinje kommune mener det er behov for å konsesjonsbehandle kraftverket fordi konsekvensene tiltaket vil medføre for naturmangfoldet er uklare. Statsforvalteren påpeker at myrområdene langs bekken er viktige leveområder for flere arter, og utelukker ikke at det kan være fisk i bekken. De mener det bør gjennomføres kartlegging av naturverdiene i tiltaksområdet. Fylkeskommunen mener tiltaket vil påvirke de biologiske kvalitetselementene i vassdraget på den aktuelle strekningen. De er usikre på hvordan miljøtilstanden i bekken blir ved stor fraføring av vann over en lang strekning. De anbefaler konsesjonsbehandling etter vannressursloven slik at kunnskapsgrunnlaget kan styrkes gjennom kartlegging.

NVE er enig med høringspartene i at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig for å vurdere konsekvensene fraføring av vann vil gi, og mener spesielt myrområdet må undersøkes nærmere. Kartlegging av myr kan gi grunnlag for å vurdere i hvilken grad myren vil påvirkes dersom elven i Hóldølsjuvet kun fører 11 l/s over lengre perioder av året.

Med bakgrunn i informasjon fra tiltakshaver, søk i databaser og egne erfaringer vurderer NVE at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, og det er uklart om det planlagte tiltaket vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold. NVE mener at det er usikkert om tiltaket kan komme i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5.

Landskap og friluftsliv

I Hóldølsjuvet renner bekken gjennom stedvis tykke moreneavsetninger i et relativt åpent dallandskap under tregrensen. Omtrent 200 meter nedstrøms inntaksdammen bukker bekken seg gjennom et myrområde, før terrenget igjen blir brattere ned mot Venemodammen.

I forbindelse med utbyggingen av Songadammen, som ligger 4 km nord for Hóldøl støl, ble det bygget anleggsvei på starten av 1960-tallet gjennom Hóldølsjuvet opp til demningen. Anleggsveien nyttes fremdeles til vedlikehold og drift av Songadammen sommerstid, og fungerer som scootertrasé vinterstid. Det er enkelte hytter oppstrøms inntaksdammen, grunneier opplyser om noe elgjakt, ellers er det lite tilrettelagt friluftsliv i området utenom snøscootertraseen. Det er ikke registrert turstier langs bekken og bekken er lite synlig fra anleggsveien. Oppstrøms utløpet til Venemodammen er terrenget bratt og bekken fosser tidvis under Songavegen. Fraføring av vann vil endre det visuelle uttrykket til bekken sett fra brua. Songavegen stopper derimot ved enden av Venemodammen i vest og har få brukere. Lenger oppstrøms i Hóldølsjuvet ligger bekken skjermet, og fraføring av vann vil ikke ha nevneverdig betydning for landskapsbildet.

NVE mener at fraføring av vann i liten grad vil påvirke friluftsliv eller landskap.

Kulturminner

Databasen Kulturminnesøk viser tre registreringer ved Hóldøl støl, som ligger like oppstrøms den planlagte inntaksdammen. Enkelte av bygningene er fra 1700- og 1800-tallet og er registrert i SEFRAK-registeret. Bygningen som ligger nærmest den planlagte inntaksdammen ligger på kote 835. Den planlagte inntaksdammen skal bygges på kote 830 og vil få en høyde på 3 meter og bredde på 20 meter. Magasinvolumet vil være ca. 100 – 150 m³, og vannspeilet vil komme svært nær denne nederste bygningen. Utover det vil ikke tiltaket påvirke kulturminner.

Naturfare

Bekken renner gjennom stabile løsmasser i morene, og det er ikke fare for skred. Bekkeløpet er utsatt for flomhendelser, men tiltaket er for lite til å ha flomdempende effekt.

Oppsummering og konklusjon

Grunn- og falleiere Knut Olav Edland og Lars Erik Christenson ønsker å etablere Hóldøl kraftverk i Hóldølsjuvet. De har lagt frem planer om etablering av inntaksdam på kote 830, og kraftverk ved utløpet til Venemodammen på kote 705. En elvestrekning på ca. 1400 m vil bli fraført vann, og rørgaten skal graves ned. Inntaksdammen har et nedbørfelt på 8,05

km² og en middelvannføring på 289,8 l/s. Foreslått slipp av minstevannføring er 10 l/s, mens Nevina beregner 11 l/s.

Siden det ikke er utført kartlegging av naturmangfold i Hóldølsjuvet, er det uklart hvilke konsekvenser fraføring av vann vil medføre. Bekken renner gjennom en lengre strekning med myr, og myr er viktige leveområder for en rekke arter.

NVE mener minstevannføringen er lav og strekningen som blir fraført vann er lang. Det er uvisst om slipp av alminnelig lavvannføring over lengre perioder er nok til å bevare funksjonsområdet for artene som lever langs bekkeløpet. NVE er enig med høringsinstansene at kartlegging av naturverdier vil øke kunnskapsgrunnlaget og gi bedre forutsetninger for å vurdere konsekvensene av det planlagte kraftverket.

NVE mener det er uklart om Hóldøl kraftverk fører til ulemper og skade for allmenne interesser. Dette medfører at Hóldøl kraftverk trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Silje Aakre Solheim
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Lars Erik Christenson
Knut Olav Edland

Kopimottakerliste:

VINJE KOMMUNE
KÅRE PAULSEN
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR
TELEMAR FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.